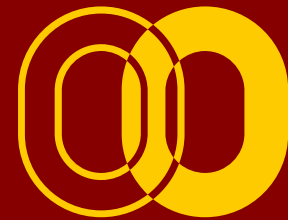

Nollvisionen och ett säkert vägtransportsystem

Johan Lindberg, Trafikverket

Säker vägtrafik definieras av Nollvisionen

Det långsiktiga målet för trafiksäkerheten ska vara att ingen ska dödas eller skadas allvarligt till följd av trafikolyckor inom vägtransportsystemet (Nollvisionen) ... samt att vägtransportsystemets utformning, funktion och användning ska anpassas till de krav som följer av detta.

NOLLVISIONEN
TILLSAMMANS
RÄDDAR VI LIV

Mål för trafiksäkerhet väg till år 2030

Regeringens etappmål

Antal omkomna i
vägtrafiken

50%
(133)

Antal allvarligt
skadade i
vägtrafiken

25%

Aktörsgemensamma mål

Antal suicid inom
vägtransport-
området

Minska

Antal allvarligt
skadade till följd av
fallolyckor inom
vägtrafiken

25%

Hållbar vägtrafik förutsätter en säker vägtrafik

Delmål 3.6

Till 2030 halvera antalet dödsfall och skador i trafikolyckor i världen.

Delmål 8.8

Bl.a. främja en trygg och säker arbetsmiljö för alla arbetstagare.

Delmål 11.2

Senast 2030 tillhandahålla tillgång till säkra, ekonomiskt överkomliga, tillgängliga och hållbara transportsystem för alla. Förbättra trafiksäkerheten, särskilt genom att bygga ut kollektivtrafiken, med särskild uppmärksamhet på behoven hos människor i utsatta situationer, kvinnor, barn, personer med funktionsnedsättning samt äldre personer.

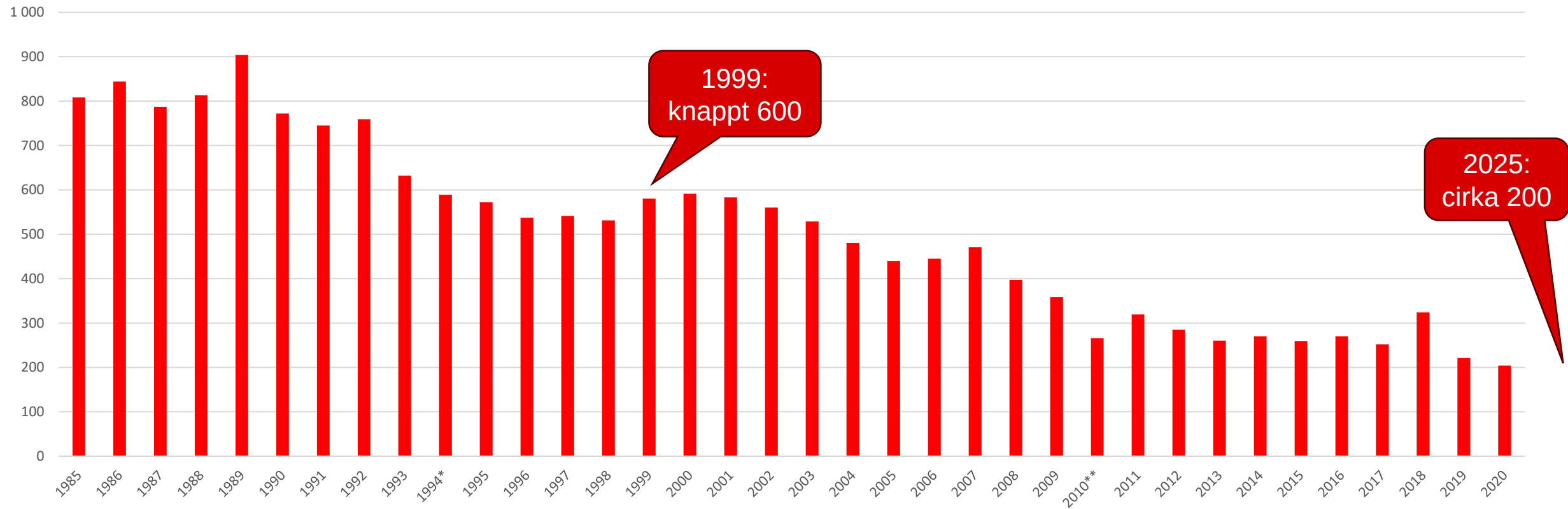

Delmål 12.6 och 12.7

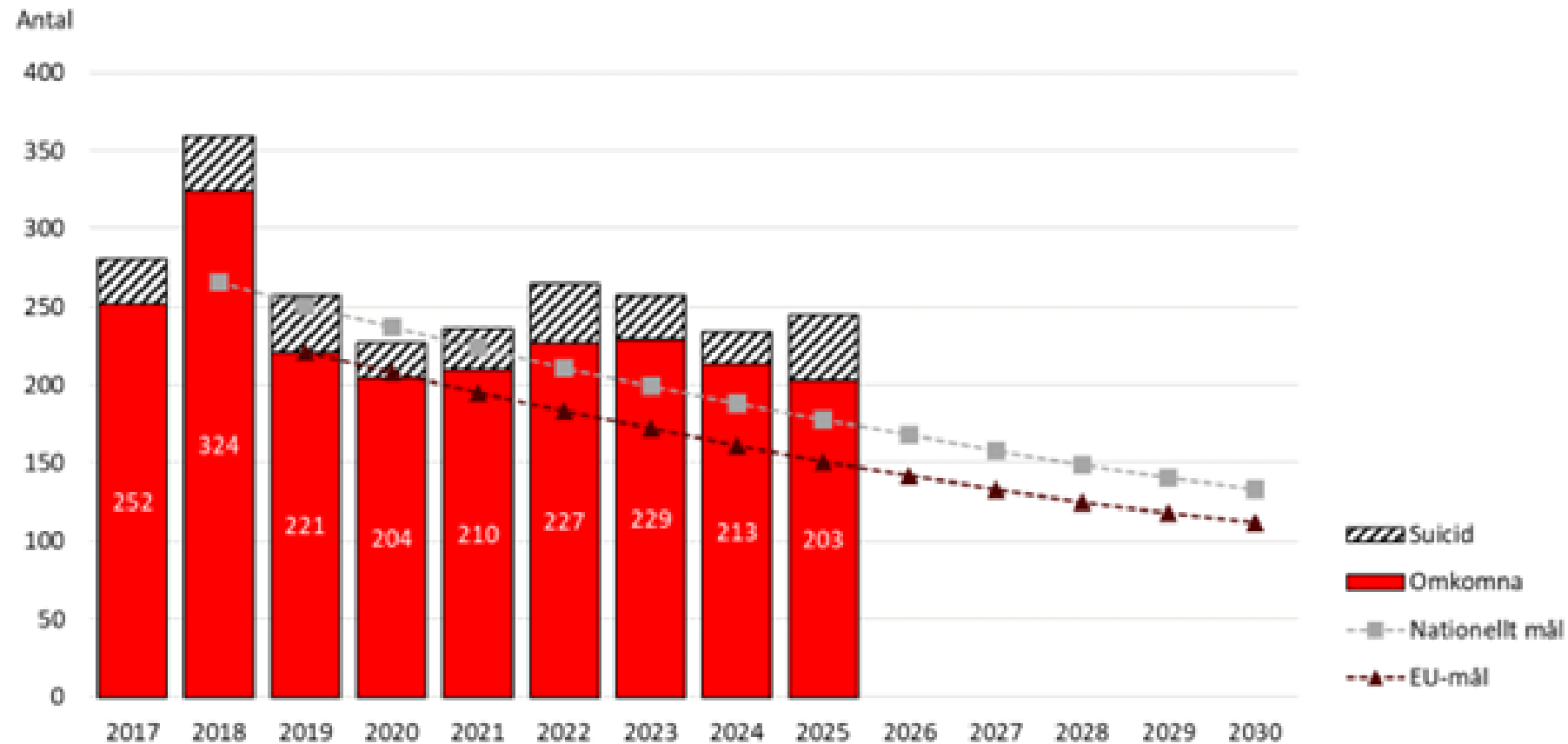
Uppmuntra företag att anta hållbara metoder och integrera hållbarhet i sin redovisning samt att främja offentliga upphandlingar som är hållbara enligt nationell politik och prioriteringar.

Antal omkomna i Sverige 1985 – 2020

Antal omkomna 2017 – 2025 och nödvändig utveckling

"Blame the victim"

Trafikförordningen 2 kap. 1 §
 För att undvika trafikolyckor skall en trafikant iaktta den omsorg och varsamhet som krävs med hänsyn till omständigheterna. ... En vägtrafikant skall visa hänsyn mot dem som bor eller uppehåller sig vid vägen.

Förmildrande dom

1928 inträffade en materiellt svår bilolycka på riksvägen mellan Örkellunga och Åsljunga. Det var en Örkellungabo som körde på en körsman från Skånes Fagerhult. Vid den efterföljande rättegången i Klippan sades det att Örkellungeboen som var orsak till olyckan fick en förmildrande dom därför han hade druckit brännvin och därför hade svårt med att styra.

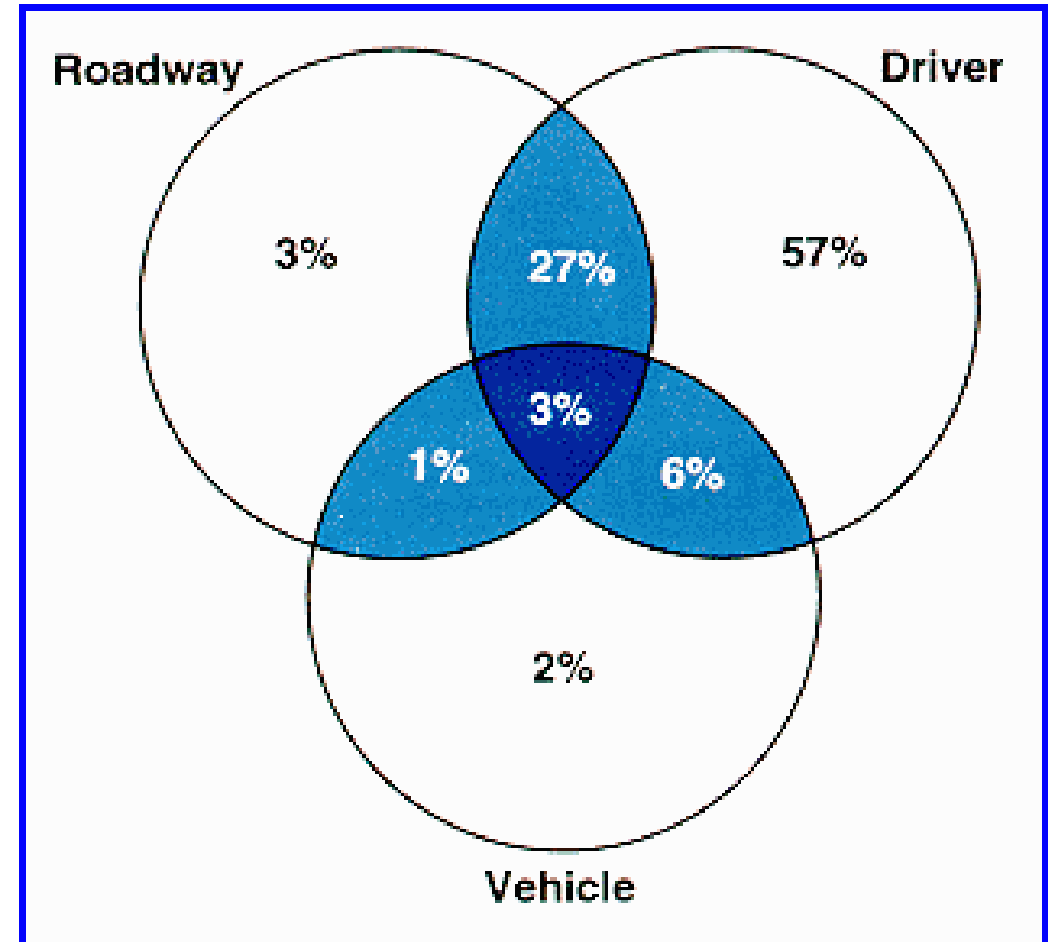

Figure 3 - Venn diagram showing the causes by percentage, of road accidents in the United States. (8)

Nollvisionen

– idén om ett säkert vägtransportsystem

Claes Tingvall
trafiksäkerhetsdirektör på Vägverket¹³

Claes Tingvall, trafiksäkerhetsdirektör på Vägverket, är känd som mannen som uppfann nollvisionen.

VISION ZERO
TOGETHER WE
SAVE LIVES

Det är inte etiskt försvarbart att människor dödas eller skadas allvarligt vid förflyttningar inom vägtransportsystemet.

- Vägen
- Fordonet
- Trafikanten

- Utgå från att människan begår misstag
- Utgå från människans tolerans mot yttre våld
- Hastigheten är den reglerande faktorn

Utgå från fysikens lagar

$$\text{Rörelseenergi} = \frac{m \cdot v^2}{2}$$

m = massan

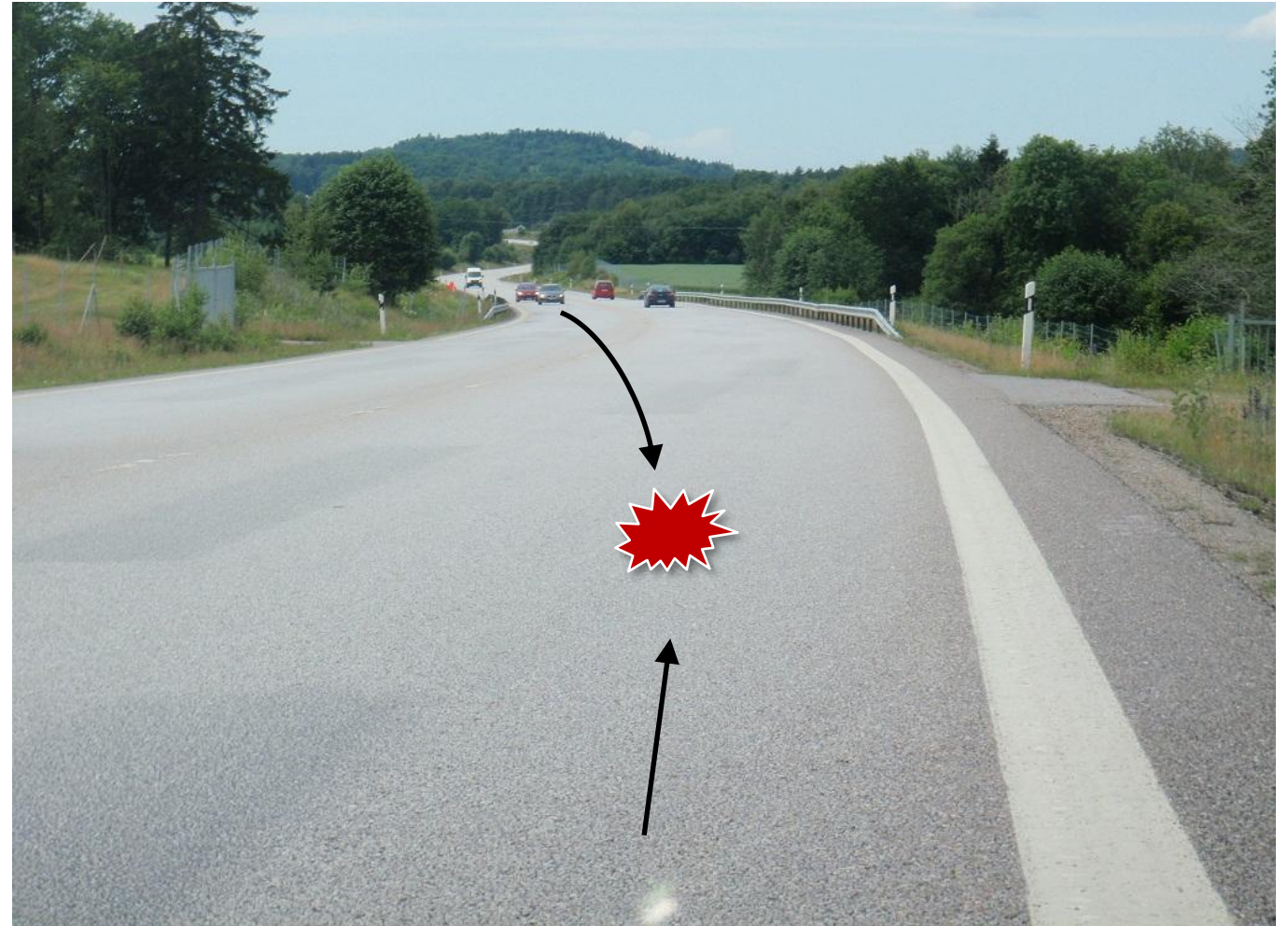
v = hastigheten

När misstaget leder till en personlig katastrof

- 90 km/h skyltad hastighet
- Vägbredd 13 m
- 5500 fordon/dygn
- Möteskollision mellan två personbilar

Personbil 1, BMW 320 - årsmodell 2007

5 stjärnor EuroNCAP (2005)

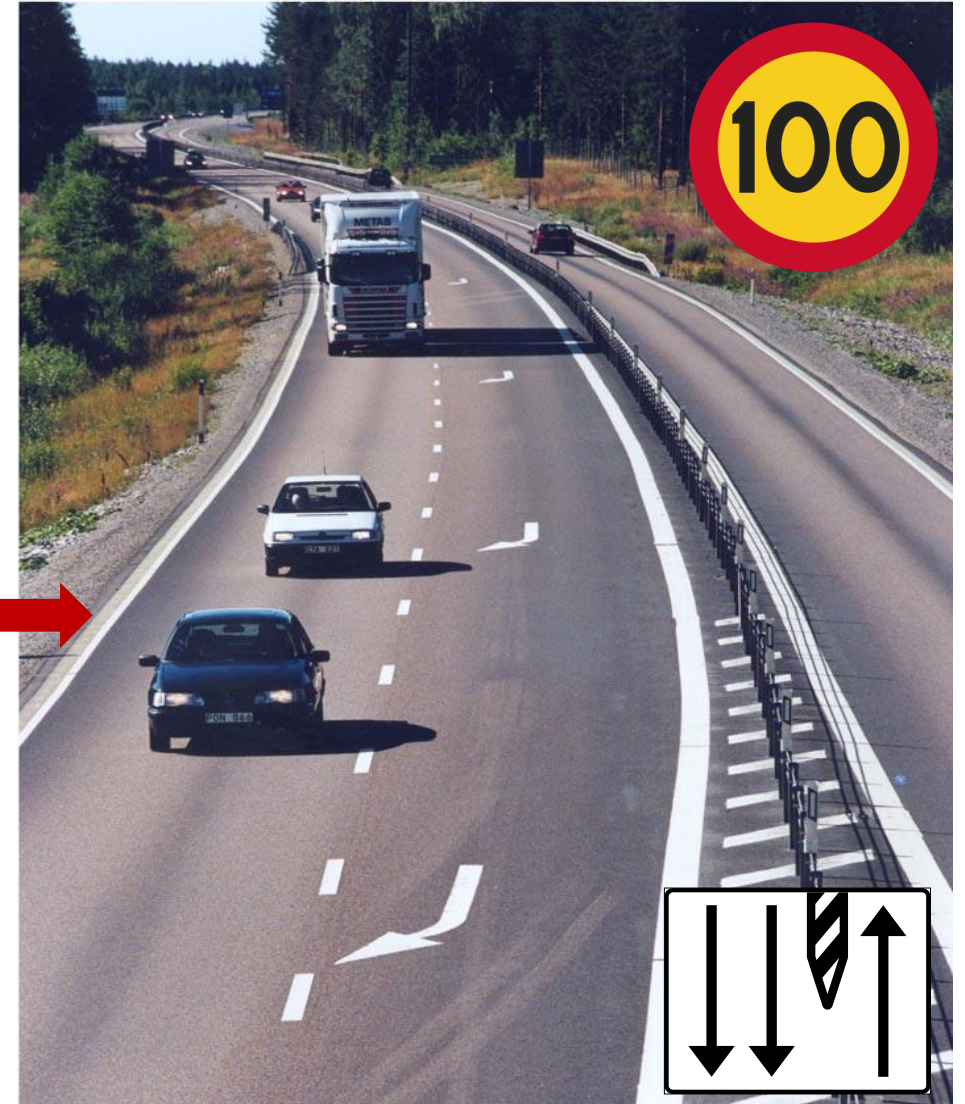

Personbil 2, Volvo V70 - årsmodell 2010

5 stjärnor EuroNCAP (2007)

Förändringen i rörelseenergi får inte överskrida vad människan tål

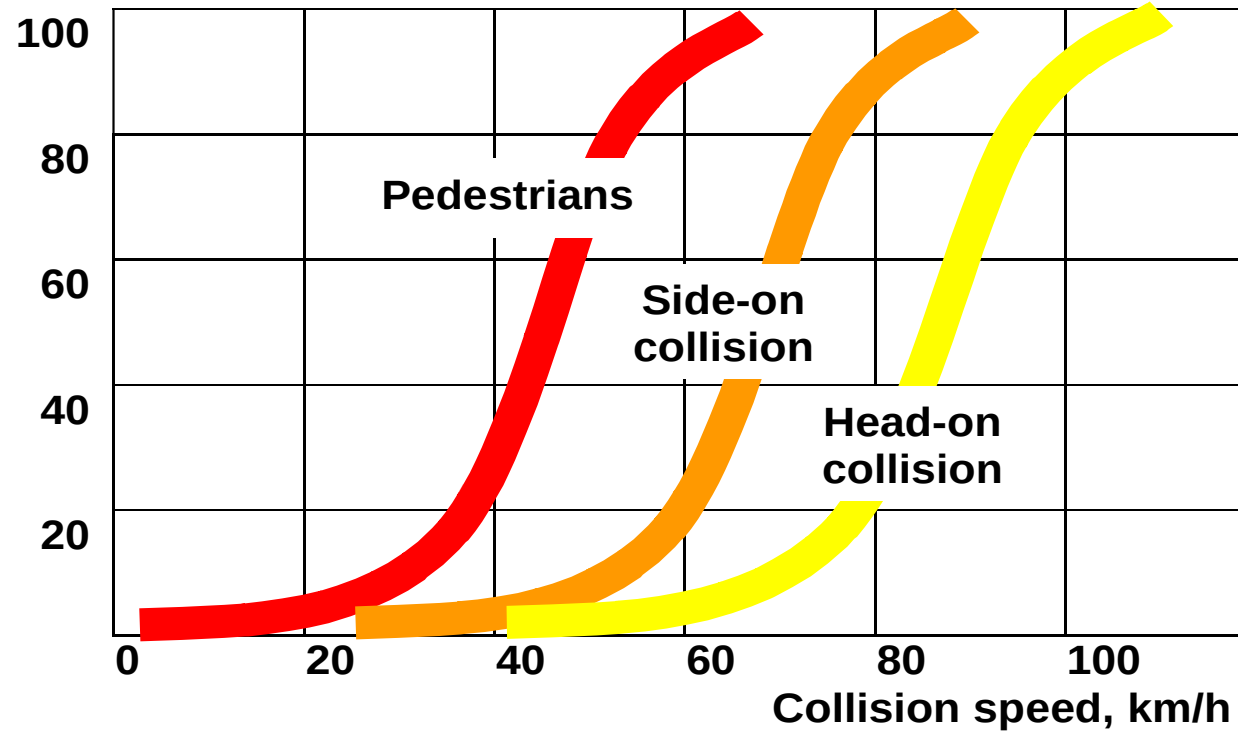

Risk att omkomma vid olika kollisionshastigheter

Risk to be killed, %

Från signalreglerad korsning till cirkulationsplats

Farthinder där gående och cyklister korsar gatan

EuroNCAP Personbilar

Vuxen åkande

Barn åkande

Oskyddade trafikanter

Förarstöd

Färre allvarligt skadade cyklister i kollision med bil

Vägen
30-40 km/h

ca 20%

Fordonet
Bilfront, autobroms

ca 30%

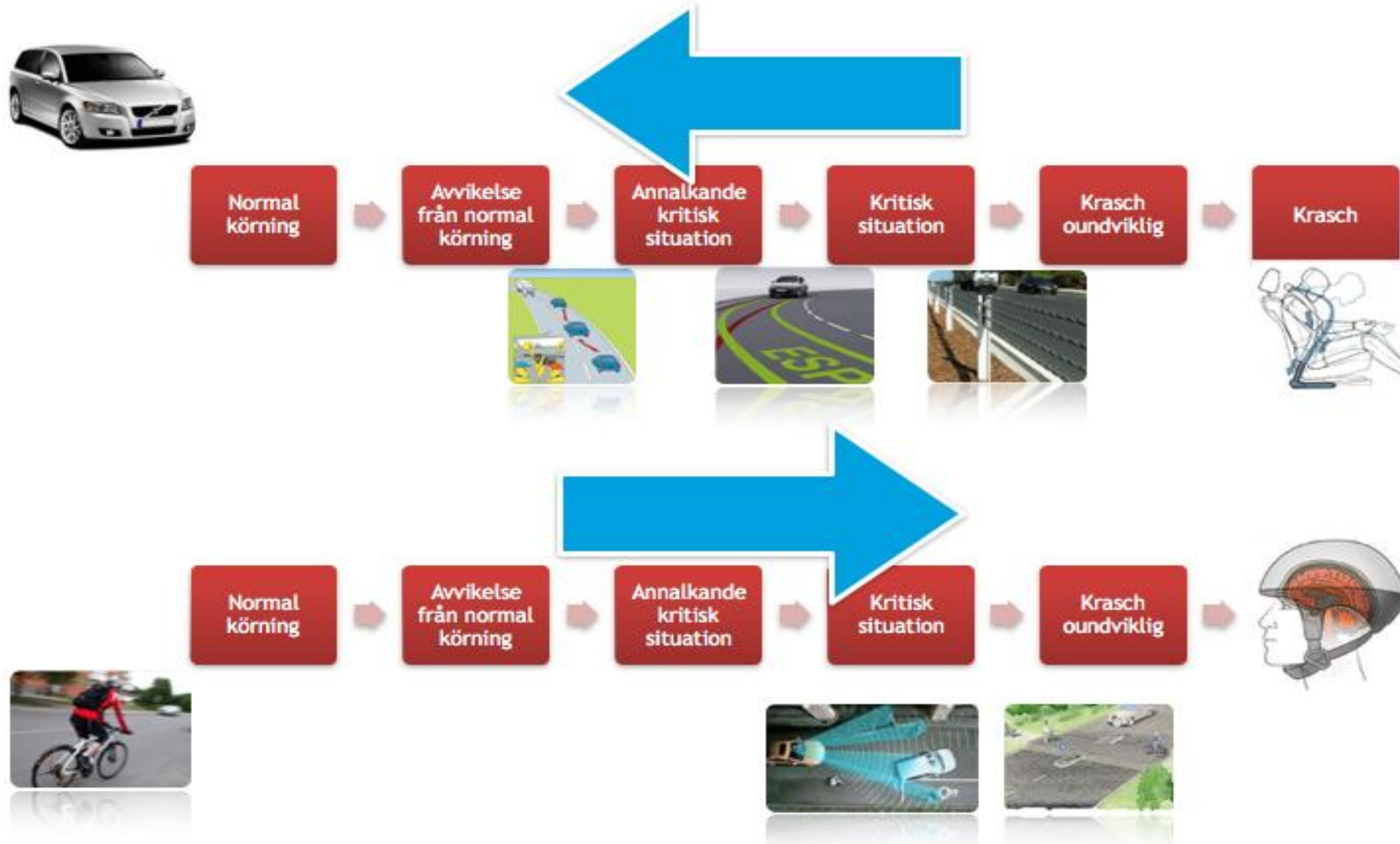
Cyklisten
Hjälm

ca 65%

Reduktion av mycket
allvarligt skadade

90-95 % reduktion av mycket allvarliga skador

Bryta händelsekedjan på flera ställen

Nollvisionens säkerhetsfilosofi

Utgångspunkten för Nollvisionen är ett etiskt ställningstagande
– att ingen ska dödas eller skadas allvarligt i trafiken

Människor gör misstag – planera för att misstag sker

Människans fysiska förutsättningar att tåla yttre våld vid trafikolyckor är dimensionerande för utformningen av systemet

Ett delat ansvar

Systemansvariga

Har det ansvar för systemets säkerhetsnivå
(utformning, funktion, användning)

Om trafikanterna inte
tar sin del av ansvaret

Trafikanterna

Är skyldiga att följa trafikreglerna och visa
hänsyn, omdöme och ansvar

Nollvisionen och patientsäkerheten – några frågor

- Vilket etisk utgångspunkt bör gälla för skador inom vården?
- Finns det skador som kan accepteras inom vården och var går i så fall gränsen mot oacceptabla skador?
- Vårdpersonal begår misstag – hur motverkas misstag som kan ge oacceptabla skador?
 - Vilka misstag sker?
 - Var bryts händelsekedjan mest effektivt?
 - Vilka skyddsbarriärer behövs mot oacceptabla skador?
 - Vilka rutiner finns för att lära av de misstag som sker?
 - Hur ser det delade ansvaret ut inom vården?

Tack!

NOLLVISIONEN
TILLSAMMANS
RÄDDAR VI LIV

johan.lindberg@trafikverket.se